

Kissa, kukko ja koirat romaanissa

JUHANI. Tietäkää, että on siinä paras kukko koko kihlakunnassamme virkansa toimessa; aina tarkka ja luotettava. Ensi kerran kiekuu hän kello kahdelta, toisen kerran neljältä, joka on paras nousun aika. Siitä kukosta on meille paljon hausketta täällä sydänmaassa.–Ja kissa sitten tuolla kuorman harjalla! Voi sinua Matti-poikaa! Siellähän keikut ja heilut ja katselet pussin lävestä ulos, naukuen aivan surkeasti. »Voi äijä-rukka, vanha sukka!» eihän ole sinulla enää juuri monta päivää täällä tassuteltavana. Silmäs käyvät jo kovin tummiksi ja karhealta kuuluu naukumises. Mutta ehkäpä kuitenkin kostut vielä, päästyäsi lihaviin metsähiiren niskaan. Toivonpa niin. Mutta teitä, Killi ja Kiiski, armoittelen kuitenkin enimmäin kaikista. Niinkuin me itse, olette tekin siinneet, syntyneet ja kasvaneet Jukolassa, kasvaneet omina veljinämme. Ah kuinka palavasti katselette minua silmiin! Niin, Killi, niin, minun Kiiski-poikani, niin! Ja heittelette häntäänne noin iloisesti! No ettehän tiedä, että nyt jätämme ihanaisen kotomme. Voi teitä kurjia! Minun täytyy itkeä, täytyy.

Seitsemän veljestä (5. luku)

Jouluna oli kestit kaikilla ja aika kimpaleen karhunlihaa saivat koirat Killi ja Kiiski, sekä Matti-kissa, Juhanin lemmikki. Mutta tassua piti antaa: ”Kättä paiskelee hän jo molemmilla kääpillä yhä aikaa, ja silloinpa hän asettaa itsensä istumaan kuin vakava ukko ja pistää, veitikka, kumpaisetkin etu-tallukkansa kouraani.”

Seitsemän veljestä (6. luku)

Valko hinkalossaan rouskutteli kauroja, koska oli muistettu hänenkin jouluansa; torkkuen ja haukoitellen istui orrellansa kukko; Killi ja Kiiski, leu'at kääpällään, makasivat lähellä uunia, ja Juhanin polvilla kehräili entinen Jukolan vanha, vesiharmaa kissa.

Seitsemän veljestä (6. luku)

Viritti hän taas pärepirstaleensa palamaan ja söi ehtoollisensa: pienen, homeisen leivänpalan ja tammisesta kupista seitsemän kuivettunutta silakanpäättä. Hartaasti ja palavasti seurasivat koirien silmät hänen atrioitsemistansa, hänen kätensä liikuntaa kupista suuhun ja suusta kuppiin, mutta eipä riittänyt heille murenaakaan Simeonin pivosta. Mutta hän, atrioittuansa, läiskäytti kätensä ristiin, lankesi kiven juurelle polvillensa ja, vuodattaen palavia kyyneleitä, kiitti Herra Taavetin poikaa, joka aina ja sulasta armosta oli häntä ravinnut, syntisäkkiä.

Tästä noustuaan, aukaisi hän oven ja rupesi könistelemään koiria yöksi ulos, »vartioitsemaan taloa varkailta». Niin hän lausui, vaikkei miesmuistoon ollutkaan tietty varkaitten eljistä Jukolan talossa. Mutta ulkona puhalteli talven tuiskuava tuuli, josta syystä koirat eivät juuri mielineetkään jättää tuvan kahisevia olkia; ja tästäpä nousi meteli, joka kuitenkin päättyi koirien pahaksi. Vingahdellen ja hännät lyyhyssä, pakenivat he viimein ulos Simeonin nokisen aseeseen, koivuisen haarun alta.

Seitsemän veljestä (14. luku)